

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

76. Vtrum Archiepiscopus factus Episcopus possit uti pallio? Et docetur
Archiepiscopus extra suam Dioecesim non posse uti pallio, etiam de
licentia Ordinarij illius Dioecesis, in qua reperitur. Et an ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

res regularmente es mortal y escandaloso. Ita ille.
1. Naurus etiam Miscell. 42. de orat. n. 2. cum
Barbosa de potest. Episc. p. 1. tit. 2. glof. 1. n. 10. docent in
tali casu supradictum Episcopum peccare graviter.
4. Verum Emanuel Rodriguez, vt notat Ho-
mopolonus de exan. Eccles. part. 3. tract. 15. c. 7. q. 24.
resp. putavit tantum venialem culpam dictum Epif-
copum committere.

RESOL. LXXV.

Vtrum Episcopi, & alij ratione maioris doctrinae, aut
Nobilitatis possint plus ex redditibus Ecclesiasticis
in sua sustentatione insumere?
Et quid, si filius Regis Episcopus fiat? Ex p. 2. tract. 16.
& Milic. 2. Ref. 14. alias 26.

Negatiue respondet Lorca in 2. 2. q. 32. art.
9. disp. 40. sect. 1. memb. 2. n. 39. vbi ait. In
affignanda Ecclesiasticis congrua sustentatione, non
est attendenda nobilitas, aut litera, ita vt possit au-
gere statum, & sumptus, qui nobilis, vel litteratus
pre aliis ad dignitatem Ecclesie assumitur Nam non
video, quod intuitu literarum sibi amplius debitum
disparatum cum omnes Ecclesiastici literis instrudi
esse debeant, iuxta exigentiam dignitatum. Tulo
autem nobilitatis nullo modo potest mensuram
sustentationis extendere. Nec si filius Regis Episco-
pus fiat, potest de bonis Ecclesie amplius maie-
statem, quam alius quicumque, in eodem Episcopatu
gerere; quoniam Episcopatus, status sanctitatis, &
perfectio est, in quo potius nobilitas & fastus sae-
cularis demittendi sunt, quam fouendi; & qui illum
statum proficitur, potius debet Ecclesiasticam mode-
statem humanam nobilitatem submittere, quam Eccle-
siae humilitatem ad saeculi pompam reducere. Nec
beneficia Ecclesiastica instituta sunt, vt fouerent sae-
cularis nobilitas, & pompa illi debita, sed vt mini-
strorum Ecclesie honor pro dignitate officij confer-
retur. Haec Lorca.

At contrariam sententiam probabiliorem
cussimo, & illam amplexi sunt Molina de iust. tom. 1.
tr. 2. disp. 149. & nouissimè Coninch de Actibus su-
pernaturalibus lib. 2. disp. 27. dub. 11. n. 194. Dico
igitur, Ecclesiasticos valde nobiles, aut magnae lit-
teraturae, ceteris paribus, posse plus aliis minus no-
bilibus, & minus doctis, in sui sustentationem in-
sumere; debet tamen talis excessus sustentationis esse
moderatus, vt non excedat decentem Ecclesiastico-
rum modestiam. Vnde principum filij non debent
tantum in sua sustentatione expendere ex bonis Epif-
copatus, quantum possent insumere ex bonis patri-
monialibus, & saecularibus, si ea illis aequalia habe-
rent, nam alia sustentatio conueniens est Principi
saeculari, alia Ecclesiastico. Et haec etiam intelligen-
da sunt, dummodo supradicti Ecclesiastici non ne-
gigent elemosinas, quas pauperibus praebere tenentur
iuxta obligationem, de qua infra. Ad argu-
menta Lorcae respondet Coninch, lege illum, & non
pigebit.

RESOL. LXXVI.

Vtrum Archiepiscopus factus Episcopus possit vti
pallio?
Et docetur Archiepiscopum extra suam Diocesim non
posse vti pallio, etiam de licentia Ordinarij illius
Diocesis, in qua reperitur.
Et an, qui semel habuit pallium vniuersi Archiepiscopa-
tus, si ab illo ad alium transferatur, iterumque re-
Tom. III.

deat ad priorem, indigeat nouo pallio, & primum
non sufficiat?
Et an Archiepiscopus ad alium Archiepiscopatum
translatus non possit vti pallio priori, sed alio nouo
indigeat?
Et quid, si datur euentus, in quo aliquis Archiepisco-
pus suum perdat pallium, vel casu igne combura-
tur, an alium debeat petere à Summo Pontifice? Ex
p. 3. tr. 6. & Milic. 2. Ref. 37.

Negatiue respondeo. Primò, quia pallium
est signum proprium potestatis, & digni-
tatis Archiepiscopalis, & ideo habetur in cap. nisi, de
auctoritate, & vti pallij, quod Archiepiscopus ante
pallij susceptionem, non potest se vocare Archiepif-
copum. Probatur, secundò, quia, vt apparet in cap.
bona memoriae el 2. de postulatione, & aduertit glossa,
Pallium datur personae contemplatione loci, vnde est
priuilegium singulare, indiuiduum respectu singula-
ris, & indiuiduae potestatis Pontificalis; & ideo ex
supradicto textu Cæremoniæ Romanum lib. 1. c. 16.
Azorius part. 2. lib. 3. cap. 32. q. 8. D. Lancelotus in
inst. can. lib. 1. tit. 11. in glossa liera 71. Genuesis in
praxi Archiepif. cap. 70. num. 18. Cuchus in inst. can.
lib. 4. tit. 6. num. 25. Berti in praxi crim. Regular. tit. 4.
cap. 14. num. 11. Bagnus de S. R. E. dignitatibus tr. 14.
Zerola in praxi Episc. part. 1. ver. Archiepif. num. 1.
Acugna in decretum Gratiani p. 1. dist. 100. cap. 7.
num. 1. Zechius de Repub. Chri. tit. de Patriarchis,
num. 1. Quaranta in summa Bull. ver. Archiepisco-
pus, sub num. 23. auctor. 32. & alij asserunt, quod Ar-
chiepiscopus ad alium Archiepiscopatum translatus,
non potest vti Pallio priori; sed alio non indiget.
Ergo à fortiori, illo vt minimè poterit, si ad Epif-
copatum translatus fuerit, cum non sit amplius
Archiepiscopus; cui, vt dictum est, vltus pallij non
solum ratione personae, sed etiam ratione loci con-
ceditur.

Adde, quod aliqui ita mordicus tenent, quod
priuilegium pallij sit locale, vt asserant Archiepisco-
pum extra suam prouinciam non posse vti pallio,
etiam de licentia Ordinarij illius diocesis in qua re-
peritur. Et ita docent Barbosa in Collectaneis tom. 1.
lib. 1. tit. 8. c. 6. n. 2. Prosper de Augustino in addit. ad
Summam. Quaranta ver. Arch. n. 2. auctor. 32. Maio-
lus de irregul. lib. 2. c. 2. n. 7. Patius de resignat. benef.
lib. 1. q. 17. n. 20. Ruzzeus de praesentia Arch. pri-
uil. 2. 1. ver. istud tamen, & Glossa in Clem. Archiepisco-
po, de priuilegijs, liera M. vbi sic ait. Differunt Pon-
tificalia à pallio, quo non vitur Archiepiscopus in
aliena prouincia, etiam de licentia illius ad quem
spectat, nisi super hoc esset priuilegium. Ita glossa,
quidquid aliqui in contrarium asserant. Vide etiam
pro confirmatione supradictorum, pulchrum textum
in cap. ad postulationem, de renunciatione, vbi Archie-
piscopo Kagusienfi propter periculum vitae renun-
ciant Ecclesiam, non autem dignitatem, Summus
Pontifex concedit exercere officia Pontificalia, attam-
en negat ei expressè vsum pallij.

Igitur ex his omnibus, satis firmata remanet
nostra sententia, quam nouissimè in terminis, vt asse-
runt, terminantibus tueretur, & docet Venerus in exam.
Episc. lib. 4. c. 10. n. 12. vbi quaerit: Si Archiepiscopus
fit Episcopus, potestne vti pallio? & negatiue respon-
det; quia ait ille, pallium est signum soli Archie-
piscopo debitum. Sed dices: Aliqui Archiepiscopi
ad Episcopatum translati vti sunt pallio. Respondeo
hoc ipsos effecisse ex priuilegio Summi Pontificis,
qui Episcopis etiam aliquando vsum pallij concedit:
vt aperte apparet in cap. cum in inuenture, de
probationibus.

Notandum est tamen hic obiter, quod aliqui
putant

Sup. coar.
to in hoc
ca. & disp.
in 8. dist.
7.

Sup. har.
firmitate in
in. lib. 1. tit.
1. n. 1. &
not. prae-
sent.

Quidam
nime sup.
hoc lege
me p. 1.
tra. docti-
Ref. 100.
non pigebit.

putant, quod si quis semel habuit pallium vnius Archiepiscopatus, si ab illo ad alium transferatur, iterumque redeat ad priorem, indigeat nouo pallio, & primum non sufficiat; & in hanc sententiam inclinat Acugna in *Decreto Gratiani part. 1. dist. 100. c. 10. n. 3.* & 4. vbi etiam *num. 5.* probabiliter asserit, quod si detur euentus, in quo aliquis Archiepiscopus statim perdat pallium à Pontifice acceptum, vel casu igne comburatur, poterit absque illo Pontificalia munera exercere; licet Veneris in *exam. Episc. lib. 4. cap. 10. num. 19.* videatur asserere, quod debeat petere aliud à Summo Pontifice.

RESOL. LXXVII.

Virum Episcopus existens in alterius Diocesi licite post se celebrare Missam in Pontificalibus, seu cum Baculo, & Mitra, absque licentia eius Ordinarii?

Idem dicendum est de locis exemptis intra propriam Diocesim.

Et explanatur, quae sint signa, & ornamenta Pontificalia. Ex p. 1. tr. 6. & Misc. 2. Ref. 36.

Sup. his quae hic supponuntur, & eorum significationibus in tom. 4. tr. 8. Ref. 114. 119. 120. & 121. Et sup. prima opinio huius §. 2. in to. 2. tr. 1. Ref. 144. §. vltim. & ibi in tr. 1. Ref. 32. §. etiam vlt.

§. 1. **S**uppono Pontificalia insignia, & ornamenta esse Mithram, Baculum pastorem, Anulum, Sandalia, Tunicellam, Dalmaticam, Chirothecas, & Crucem peccatoralem; vt testatur Isidorus Mosconius *tract. de magnitudine militan. Eccles. part. 1. lib. 1. cap. 8.* quorum singulorum significationes exponit Durandus in *ration. diu. offic. lib. 3. c. 13. 121.*

2. Hoc supposito; Prima opinio est affirmatiua, quia nullus canon prohibet Episcopis hoc efficere. Ergo licitum erit. Nec obstat Concilium Trident. *cap. 5. sess. 6.* cuius verba sunt haec. Nulli Episcopo liceat cuiusvis priuilegij praetextu Pontificalia in alterius diocesi exercere, nisi de Ordinarij loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinatio subiectas tantum. Si secus factum fuerit, Episcopus ab exercitio Pontificalium, & sic ordinati ab executione Ordinum sint ipso iure suspensi. Non, inquam, obstant verba; nam loquuntur de vsu Pontificalium cum aliquo exercitio, vt consecrare, chrismare, ordinare, degradare, & similia; vnde exponens hunc locum Concilij Tridentini, sic asserit Villalobos in *summa, tom. 1. tract. 18. diff. 9. num. 5.* [Adverte se que actus Pontificales son los que pertenecen al orden Episcopal, y su consecracion; como ordenar, hazer chrismo, &c.] Et ita etiam supradictus locus Concilij exponitur à quodam viro amicissimo, qui tamen nullum Auctorem adducit; sed ego inuenio Concilium sic exponere Tamburinum *de iure Abbatum tom. 1. disp. 15. q. 15. num. 4.* Campanelli *de diuer. iur. can. rubr. 9. cap. 5. num. 1. & 3.* Quaranta in *summa Bullar. ver. Archiepiscopi auctoritas, sub num. 23.* & Coninch *de Sacram. disp. 16. dub. 5. num. 35.* Et hanc esse veram expositionem verborum Concilij patet ex eiusdem verbis ibi, *exercere*, quod verbum non videtur complecti vsum tantum Pontificalium, sed etiam exercitium super alios; idque magis manifestant subsequencia verba, tum illa, & in personas eidem Ordinatio subiectas; tum alia, & sic ordinati, &c. Hinc Campanil & alij obseruant, quod Nauarr. *const. 12. de Cler. excom. minist.* asseruit, quendam Episcopum, qui in aliena diocesi Pontificalibus insignibus vltus fuit, incurrisse pœnam suspensionis in praedicto decreto Concilij comminatam, non ob solum Mithram, & Pontificalium vsum, sed quoniam Calicem etiam consecrauit, & corporalia benedixit absque Diocelani licentia. Cum igitur Concil. Trident. in *dic. sess. 14.* prohibeat Episcopis exercere of-

ficia Pontificalia in alienis diocesis, sequitur quod in illis possit Episcopus celebrare in Pontificalibus cum Mithra, & Baculo, quia si celebrans non exercet in aliis officia Pontificalia, quae prohibuit Concilium, sed tantum conficit sacrificium Missae, cum ornamentis Pontificalibus.

3. Quod aperte probatur, nam in hac materia de qua loquimur, vt notant Cochier *de iuris. in exam. pros. part. 2. q. 1. num. 6.* Tamburinus *de iure Abbatum tom. 1. disp. 15. q. 14. n. 2.* & alij penes ipsum, locus exemptus, & locus extra diocesim iudicantur à pari; ex quo statuit Tamburinus *q. 15. n. 1.* quod Episcopi vigore prohibitionis Concilij *sess. 6. c. 5. & sess. 14. c. 2.* non possunt exercere Pontificalia in Ecclesiis exemptis suarum diocesis; & tamen ipse Taburnus *n. 3.* concedit Episcopos posse in dictis Ecclesiis exemptis vt Pontificalibus insignibus, & ornamentis, & diuina officia celebrare in Pontificalibus; quia asserit Tamburinus, supradicta facere sine aliquo exercitio, non est officia Pontificalia exercere, quae prohibentur in dictis locis Concilij. Ergo, &c.

4. Et ideo posse Episcopum in aliena diocesi celebrare in Pontificalibus, praeter Conaruium *lib. 3. var. ref. c. 20. n. 9.* & Hentiq. *lib. 3. c. 6. n. 6.* docet etiam Hostiensis *penes glossam in Clem. Archiepiscopo, de poenis, ver. etiam celebrare.* Tabiena *ver. Patriarcha, num. 4.* Syluester *eodem ver. §. Tertium,* & Barbosa in *Collectaneis tom. 3. lib. 5. tit. 7. Clement. 2. n. 6.* sic asserit Episcopus in aliena diocesi potest Sacra Missam solemnem in Pontificalibus celebrare. Hoc etiam docet Layman in *Theol. mor. lib. 1. tract. 4. c. 5. num. 5.*

5. His tamen non obstantibus, negatiuam sententiam tenendam esse puto, & ideo quoad Mithram docet Rictus *part. 4. decis. 27. n. 7.* Barbosa *de potest. Episcopi part. 3. alleg. 80. n. 14.* & Erasmus Cochier *de iuris. part. 2. q. 1. n. 8.* quod Episcopus in locis exemptis illa vt non potest, nisi inuitatus, & facit mentionem de prohibitione Concilij Tridentini in locis citatis. Quoad Baculum verò, sic habetur in Cæremoniali Episcoporum *lib. 1. cap. 17.* Vtut Episcopus Baculo pastorali in sua tantum ciuitate, vel diocesi, & etiam alibi, vbi consecrationes, aut ordinationes, vel benedictiones personales facere ei Apostolica auctoritate conceditur. Et hanc sententiam aliqui ita mordicus tenent, vt asserant non posse Episcopum loci concedere vsum Baculi, alteri Episcopo in sua diocesi existenti; nisi in his, in quibus dicta verba Cæremonialis ex praescripto ordine necessario requirant Baculum. Vide Campanilli in *diu. iur. can. rubr. 9. c. 5. n. 3.* Et ratio quare Episcopi in aliena diocesi celebrare minime possint cum Baculo, & Mithra, est quia Baculus, & Mithra sunt signa iurisdictionis, vt infra dicitur. Et ita nostram sententiam in terminis, vt asserunt, terminantibus firmat, & docet Fuluius Pacianus *de prat. lib. 2. cap. 29. n. 56. & 64.* qui omnino videndus est.

6. Ad illud verò, quod pro contraria opinione adducebatur, nempe Episcopum posse celebrare Pontificaliter in locis exemptis; respondeo ex Gratiano *tom. 3. c. 467. n. 29.* quod est dispar ratio inter locum exemptum intra propriam diocesim, & inter diocesim aliam; & sic potest Episcopus, vt obseruat Fufcus *de vlt. lib. 2. c. 8. n. 6.* vt Baculo in locis exemptis, quod facere minime potest in alienis diocesis. Et ratio est, quia in locis exemptis Episcopis conceditur propter reliquam praecedentis subiectionis. Cum per exemptionem, vt etiam notant Gonzales in *reg. 8. Canon. gloss. 43. num. 187.* & alij, talia loca non desinant esse in provincia, vel diocesi propria.

7. Ad loca verò Concilij Tridentini superius adducta, respondeo ex *l. de interpretatione off. de legibus, & cap. cum dilectus, de consuet.* cum aliis adductis per

Sup. loci
fra in 114
illud, in
Ref.

Sup. loci
pra in 8
Quod ap
te, huius
Ref.

Sup. loci
pra in 8
Quod ap
te, huius
Ref.